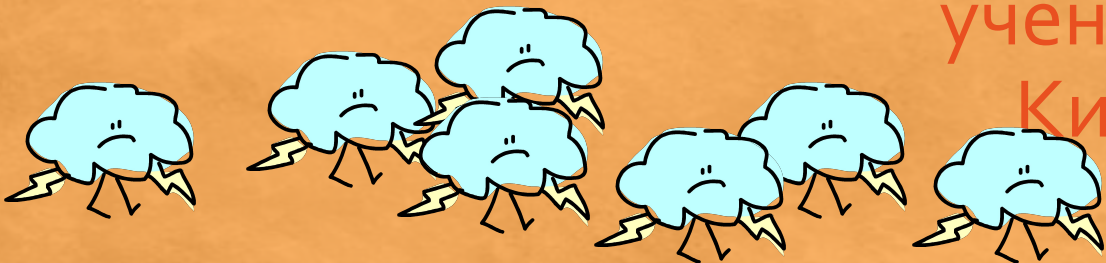

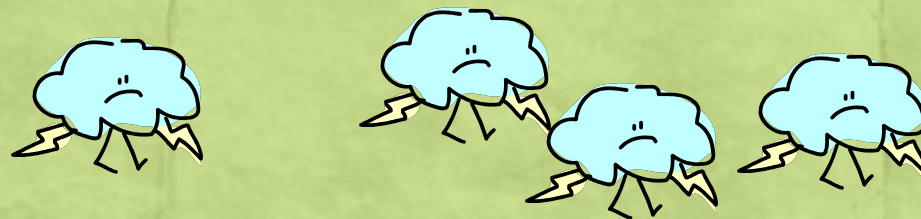
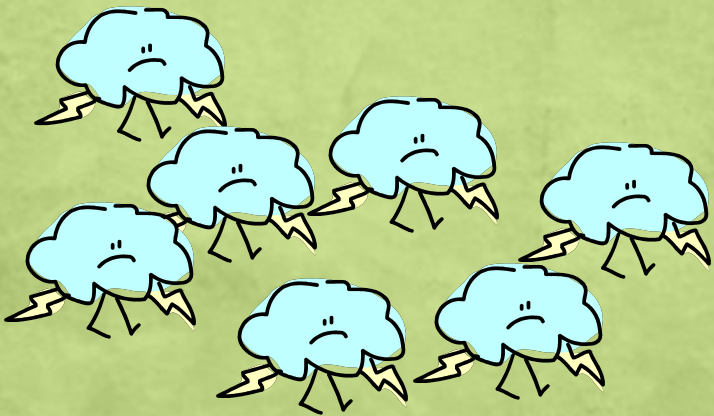
Електричний струм у газах та його використання

Виконала:
учениця 11-Б класу
Кирпель Марія

Гази є добрими ізоляторами. Вони складаються з нейтральних атомів або молекул. У них немає вільних електричних зарядів, упорядковане переміщення яких і спричиняє електричний струм. Однак за деяких умов можна одержати електричний струм і в газах.

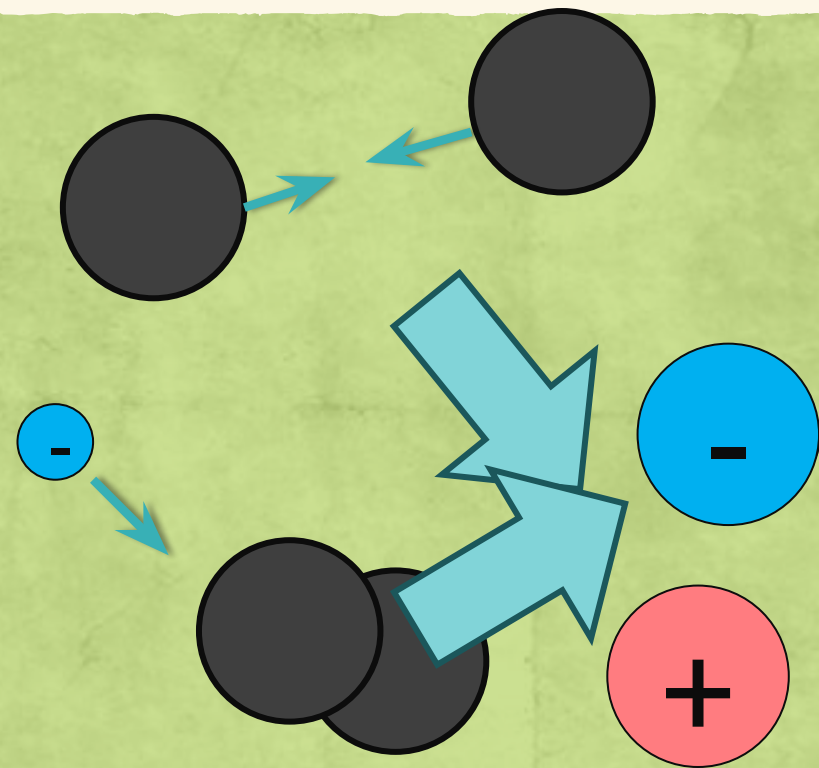
Йонізація газу

- Процес утворення в газі позитивних і негативних йонів та вільних електронів з молекул (атомів) називають йонізацією.

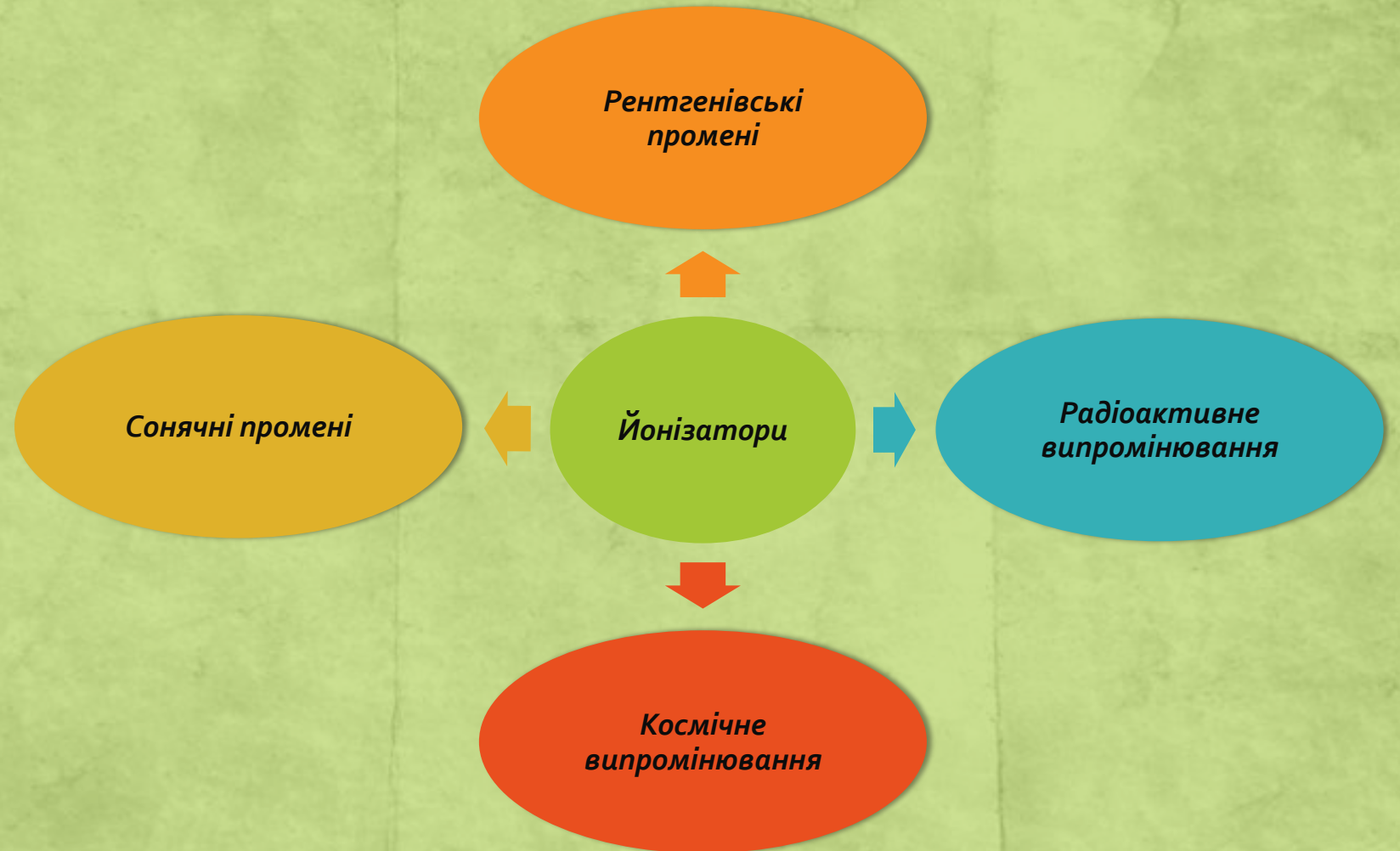
- Під час теплового руху електрон, зіткнувшись із нейтральною молекулою чи атомом, може "прилипнути" до них – таким чином утвориться негативний йон.

Схема йонізації молекули газу.

Втративши в результаті зіткнення електрон, молекула стає позитивним йоном

В ролі йонізаторів можуть виступати:

Газовий розряд

Самостійний

розряд у газі, що зберігається після припинення дії зовнішнього йонізатора

Несамостійний

газовий розряд, який відбувається тільки за наявності зовнішнього йонізатора

Несамостійний розряд

Чому припиняється газовий розряд:

- У процесі теплового руху позитивний йон може наблизитись до електрона і притягти його, у результаті чого утвориться нейтральна молекула газу. Цей процес називається рекомбінацією.
- Позитивний йон, досягнувши катода, "забирає" з нього електрон і перетворюється на нейтральну молекулу. Так само негативний йон, досягнувши анода, віддає йому зайвий електрон.

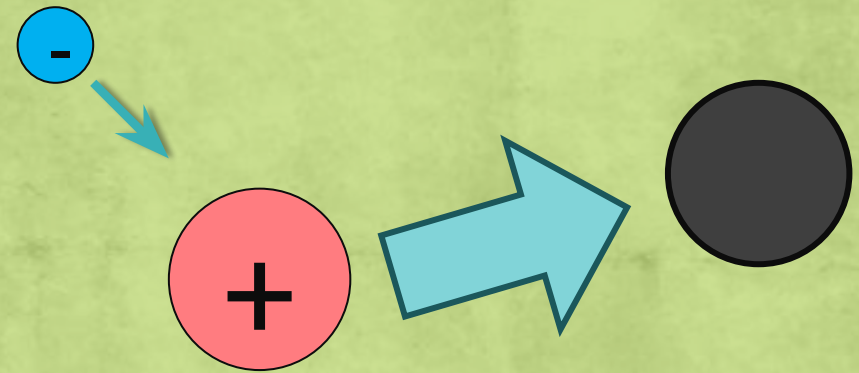

Схема рекомбінації
(відновлення) молекули
газу

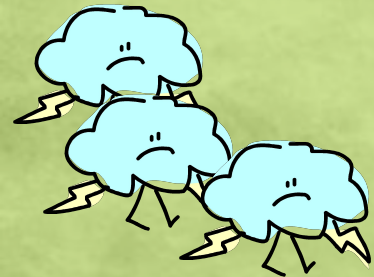

Типи самостійних газових розрядів

Залежно від властивостей і стану газу, характеру і розміщення електродів, а також від прикладеної до електродів напруги виникають різні види самостійного розряду.

- Іскровий розряд
- Коронний розряд
- Дуговий розряд
- Тліючий розряд

Тліючий розряд

- **Тліючий розряд**

спостерігається при низьких тисках (десяті й соті частки міліметра ртутного стовпа) і напрузі між електродами в кілька сотень вольт.

Застосування тліючого розряду

Неонова реклама

Джерелом світла неонових вивісок є заповнена газом, що світиться (інертний газ - неон) та люмінофорами скляна трубка.

впливом ультрафіолетового

Переваги:

- ❖ яскравість, рівномірність світла;
- ❖ універсальність;
- ❖ лампи безшумні та безпечні в застосуванні;
- ❖ довговічність;
- ❖ економічність;
- ❖ різноманітність кольорів.

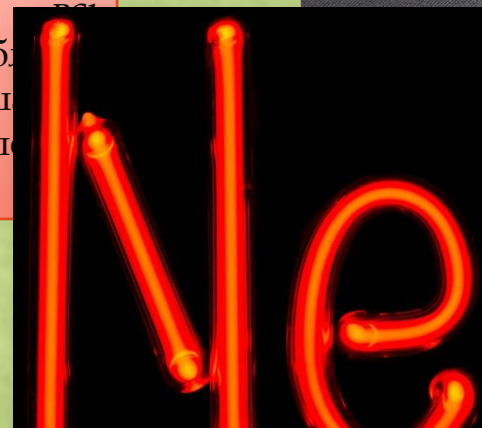
Гелій

Ксенон

Аргон

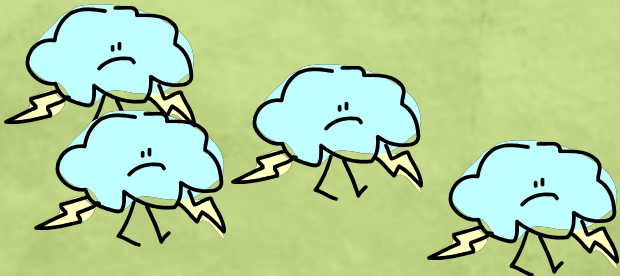
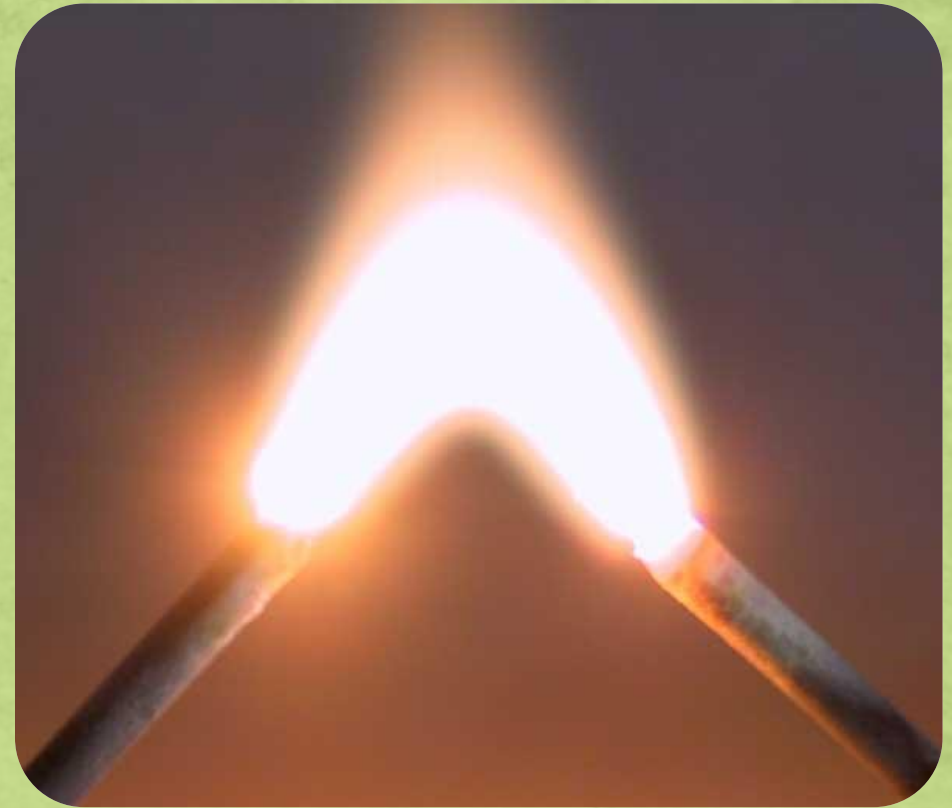
Неон

Криптон

Дуговий розряд

- Дуговий розряд – вид самостійного газового розряду. Який виникає за високої температури між електродами, розведеними на невелику відстань і супроводжується яскравим світінням у вигляді дуги.

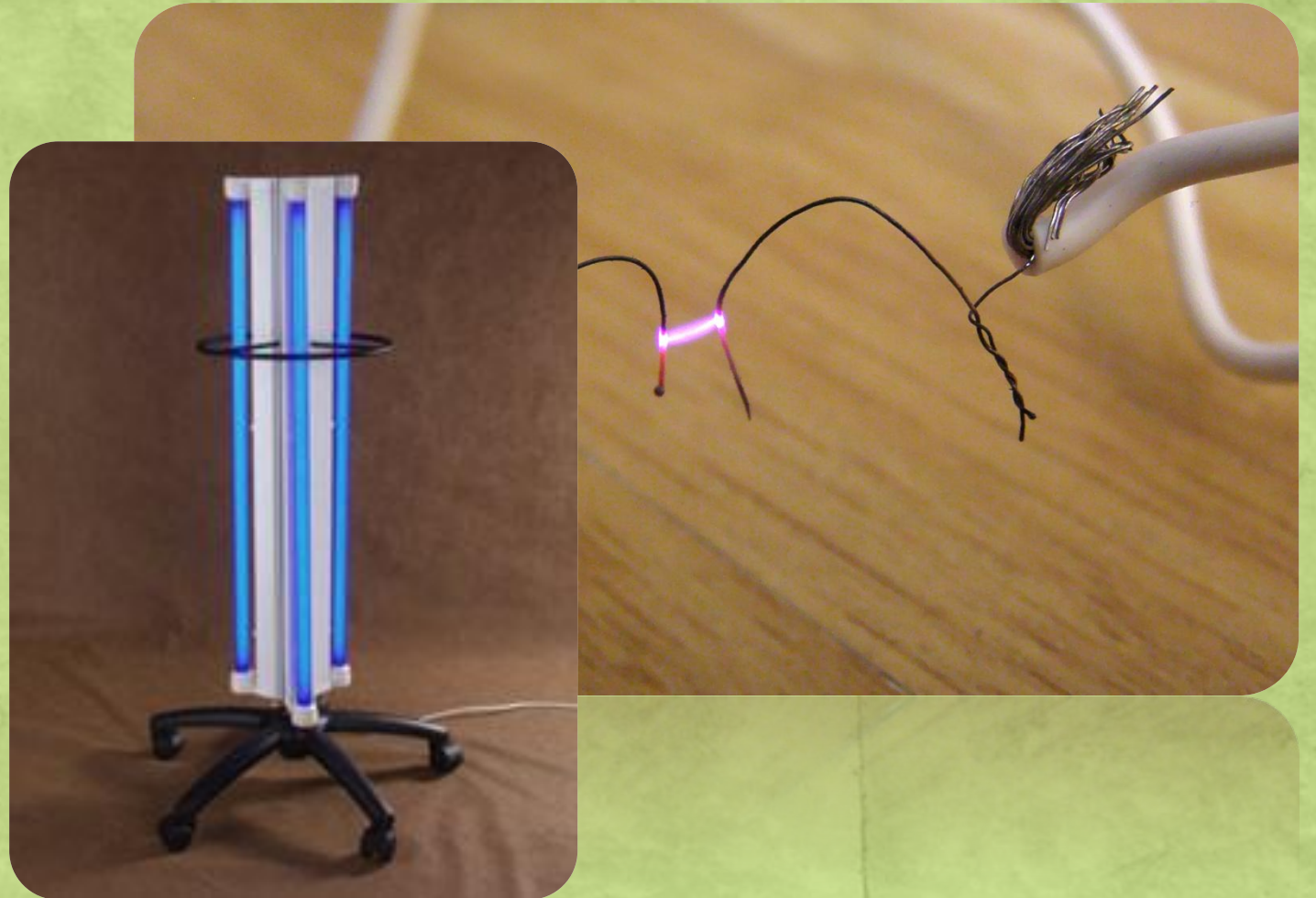

Застосування дугового розряду

Зварювання й різання металів

Виплавка сталі високої якості

освітлення

Коронний розряд

- При коронному розряді світна область нагадує корону, він утворюється при атмосферному тиску поблизу загострених частин провідника з великим електричним зарядом.

Застосування коронного розряду:

- Очищення промислових газів від домішок
- Нанесення порошкових і лакофарбових покриттів

ЗАСТОСУВАННЯ:

Іскровий розряд має вигляд яскравих зигзагоподібних розгалужених ниток — каналів йонізованого газу, які пронизують розрядний проміжок і зникають, замінюючись новими. Супроводжується виділенням великої кількості теплоти і яскравим свіченням газу.

техніка (запалення горючої суміші у двигунах внутрішнього згорання, іскрові розрядники для запобігання перенапруження ліній електропередачі).

виробництво
(електроіскрова точна обробка металів).

спектральний аналіз (для реєстрації заряджених частинок).

Блискавка

В процесі утворення опадів у хмарі відбувається електризація крапель або льодяних частинок. Внаслідок сильних висхідних потоків повітря в хмарі утворюються відокремлені області, заряджені різнойменними зарядами. Коли напруженість електричного поля у хмарі або між нижньою зарядженою областю і землею досягає пробійного значення, виникає блискавка.

▪ *Блискавка – електричний заряд між хмарами або між хмарою і землею.*

ПЛАЗМА

- **Плазма** – це частково або повністю йонізований газ, у якому густини позитивних і негативних зарядів практично однакові
- За сьогоденніми уявленнями, фазовим станом більшої частини речовини (за масою близько 99,9%) у Всесвіті є плазма.

Блискавка є прикладом природної плазми.

Найтиповіші форми плазми

Штучно створена плазма

- Плазмова панель (телевізор, монітор)
- Плазмові ракетні двигуни
- Яскрава сфера ядерного вибуху
- Вплив на речовину лазерним випромінюванням
- Плазмова лампа
- Електрична дуга у дуговій лампі і у дуговому зварюванні
- Газорозрядна корона озонного генератора

Земна природна плазма

- Блискавка
- Вогні святого Ельма
- Іоносфера
- Язики полум'я (низькотемпературна плазма)

Космічна та астрофізична плазма

- Сонце та інші зірки (ті, що існують за рахунок термоядерних реакцій)
- Сонячний вітер
- Космічний простір (простір між планетами, зорями й галактиками)
- Міжзор'яні туманності